

OBIČNA ILI ŠUMSKA LIJESKA

Red: BETULALES
Porodica: Corylaceae
Rod: Corylus L.
Vrsta: *Corylus avellana* L. – obična
ili šumska lijeska

Morfološka obilježja

Listopadni, 3–8 m visok grm. Kora starijih ogranaka manje je ili više glatka, sivosmeđa. Mlade su grančice (izbojci) u početku zljedasto dlakave, kasnije ogoljele, si-ve, manje ili više sjajne. Pupovi su jajoliki, tupi, zelenkasti do sivkasti, nerijetko dlakavi. Listovi imaju kratke, 0,5–1 (2) cm duge peteljke, sa 2 mala, tupa palistica pri dnu koji ubrzo otpadnu. Plojka listova je gotovo okruglasta do obrnuto jajolika, 7–13 cm duga i 6–10 cm široka, na bazi srcolika, na rubovima pilasta, na vrhu siljasta odnosno manje ili više uglata, s donje strane svijetlozelena, kratko oštro dlakava, odozgo tamnije zelena, gotovo gola. Žile su peraste sa 6–7 pari postranih žila prvog reda.

Cvjetovi su jednospolni, muški skupljeni u rese, a ženski u čuperke nalik na pupove. Muške su rese skupljene po 2–4 zajedno, a razvijaju se već u jesen. U doba cvatnje su valjkaste, do 8 cm duge. Muški su cvjetovi bez perigona i imaju 4 prašnika koji su u gornjem dijelu podijeljeni na dvoje, pa ima 8 antera, koje na svom vrhu nose čuperak dlaka. Muški cvjetovi rastu u pazušcu žutosivih brakteja, koje su na vrhu kratko bodljaste. Ženski čuperci sadrže do 12 cvjetova, a razvijaju se postrance na jednogodišnjim grančicama. Perigon ženskih cvjetova srastao je s plodnicom, u gornjem dijelu je manje ili više slobodan i ima nazubljen rub. Plodnica ima 2 njuške (*stigma*), nitaste i tamnocrvene. Oprašivanje se obavlja pomoću vjetra (anemogamija). Ovoj ploda (*cupula*) ljevkast je, otvoren, najčešće jednako dug kao i sam plod, jednostruk je, zvonolik i na vrhu neznatno strši. Grubo je i nepravilno plitko rascijepljen na jajaste ili lancetaste režnjeve. Plod-orah (*nux*) manje je ili više okruglast, s velikim istaknutim hilumom na bazi. Ima čvrsto drvenasto usplode (*perikarp*). Sjemenja je ljuska (*testa*) žutosmeđa ili svijetlosmeđa.

Namjena

Sorte vrste *Corylus avellana* L. pomološki se svrstavaju u skupinu celjskih lijeski. Mnoge sorte i hibridi uzgajaju se radi jestivih plodova velike hranjive vrijednosti, koji se uglavnom rabe u industriji slatkiša. Razmnožava se vegetativno – nagrtanjem, položnicama i cijepljenjem, a generativno se razmnožava radi dobivanja podloga i za oplemenjivanje. Sadnice se sade na vrlo različite razmake (ovisno o bujnosti sorte, uzgojnom obliku i dr.), ali je najčešći razmak između redova 5–7 m, uz razmak od 4–6 m u redu.

